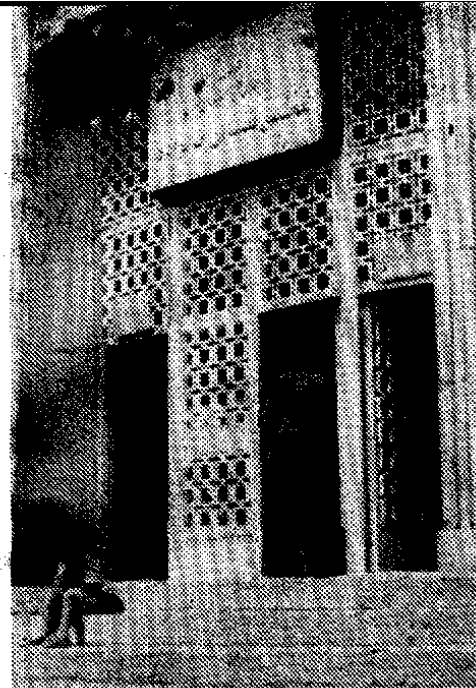

قانون حمایت خانواده

اشاره: با توجه به درخواست و تقاضای مکرر شما عزیزان در خصوص چاپ مطالبی پیرامون آشنایی با قوانین و مقررات مبتلابه جامعه و مردم، تصمیم گرفتیم در راستای انجام پیشنهاد دوستان، بخشی از مجله را به ذکر مواد قانونی مربوط به مشکلات خانواده اختصاص دهیم، اینک در این شماره قانون حمایت خانواده از نظر گرامیتان می‌گذرد.

افراد دیگری به داوری انتخاب می‌شوند.
ماده ۶- داور یا داوران سعی در سازش بین طرفین خواهند کرد و در صورتی که موفق به اصلاح نشوند نظر خود را در ماهیت دعوی ظرف مدت مقرر کتباً به دادگاه اعلام می‌نمایند.

این نظر به طرفین ابلاغ می‌شود تا ظرف مدت ده روز نظر خود را به دادگاه اعلام نماید. در صورتی که طرفین با نظر داور موافق باشند دادگاه دستور اجرای نظر داور را صادر می‌نماید مگر اینکه رای داور مغایر قوانین موجد حق باشد که در این صورت ملغی الاثر می‌شود.

هرگاه یکی از طرفین به نظر داور معترض بوده یا در موعد مقرر جوابی ندهد یا رای داور مغایر قوانین موجد حق باشد دادگاه به موضوع رسیدگی نموده حسب مورد رای مقتضی یا گواهی عدم امکان سازش صادر خواهد کرد.

ماده ۷- هرگاه زن و شوهر دعاوی ناشی از اختلافات خانوادگی را علیه یکدیگر طرح نمایند دادگاهی که دادخواست مقدم به آن داده شده صلاحیت رسیدگی خواهد داشت و هرگاه دو یا چند دادخواست در یک روز به دادگاه تسلیم شده باشد دادگاه حوزه محل اقامت زن، صالح به رسیدگی خواهد بود.

در صورتی که یکی از زوجین مقیم خارج از کشور باشد دادگاه محل اقامت طرفی که در

لزوم راساً وکیل معاضدتی برای او تعیین خواهد کرد. در صورتی که طرف بی بضاعت محکوم له شود محکوم علیه اگر بضاعت داشته باشد به موجب رای دادگاه ملزم به پرداخت هزینه‌های مذکور و حق الوکاله وکیل معاضدتی خواهد گردید. وکلا و کارشناسان مذکور مکلف به انجام دستور دادگاه می‌باشند.
ماده ۵- دادگاه در صورت تقاضای هر یک از طرفین مکلف است موضوع دعوی را با استثنای رسیدگی به اصل نکاح و طلاق به یک تا سه داور ارجاع نماید. همچنین دادگاه در صورتی که مقتضی بداند راساً نیز دعوی را به داوری ارجاع خواهد کرد.

داوری در این قانون تابع شرایط داوری مندرج در قانون آئین دادرسی نمی‌باشد. مدت اعلام نظر داوران از طرف دادگاه تعیین خواهد شد. در صورت عدم وصول نظر مذکور تا پایان مدت مقرر دادگاه راساً رسیدگی خواهد کرد مگر اینکه طرفین به تمدید مدت تراضی نمایند یا دادگاه تمدید مدت را مقتضی تشخیص دهد.

تبصره - در صورتی که طرفین به تعیین داور تراضی نکرده یا داور خود را معرفی ننمایند دادگاه داور یا داوران را به ترتیب از اقربا یا دوستان یا آشنایان آنان انتخاب خواهد کرد. هرگاه اشخاص مذکور از قبول داوری امتناع کرده یا انتخاب آنان از جهت عدم حضور در محل یا جهات دیگر میسر نباشد

ماده ۱- به کلیه اختلافات مدنی ناشی از امر زناشویی و دعاوی خانوادگی و امور مربوط به صفار از قبیل نصب و عزل قیم و ضم امین در دادگاههای شهرستان و در نقاطی که دادگاه شهرستان نباشد در دادگاه بخش رسیدگی می‌شود. رسیدگی به امور مذکور در تمام مراحل دادرسی بدون رعایت تشریفات آئین دادرسی مدنی خواهد بود.
ماده ۲- منظور از دعاوی خانوادگی دعاوی مدنی بین هر یک از زن و شوهر و فرزندان و جد پدری و وصی و قیم است که از حقوق و تکالیف مقرر در کتاب هفتم در نکاح و طلاق (منجمله دعاوی مربوط به جهیزیه و مهر زن) و کتاب هشتم در اولاد و کتاب نهم در خانواده و کتاب دهم در حجر و قیمومت قانون مدنی همچنین از مواد ۱۰۰۵ و ۱۰۰۶ و ۱۰۲۸ و ۱۰۲۹ و ۱۰۳۰ قانون مذکور و مواد مربوط در قانون امور حسبی ناشی شده باشد.
ماده ۳- دادگاه می‌تواند هر نوع تحقیق و اقدامی را که برای روشن شدن موضوع دعوی و احقاق حق لازم بداند از قبیل تحقیق از گواهان و مطلعین و استمداد از مددکاران اجتماعی و غیره به هر طریق که مقتضی باشد انجام دهد.
ماده ۴- دادگاه هر یک از طرفین را که بی بضاعت تشخیص دهد از پرداخت هزینه دادرسی و حق کارشناسی و حق داوری و سایر هزینه‌ها معاف می‌نماید همچنین در صورت

داوری در این قانون تابع شرایط داوری مندرج در قانون آئین دادرسی نمی‌باشد. مدت اعلام نظر داوران از طرف دادگاه تعیین خواهد شد. در صورت عدم وصول نظر مذکور تا پایان مدت مقرر دادگاه راساً رسیدگی خواهد کرد مگر اینکه طرفین به تمدید مدت تراضی نمایند یا دادگاه تمدید مدت را مقتضی تشخیص دهد.

تبصره - در صورتی که طرفین به تعیین داور تراضی نکرده یا داور خود را معرفی ننمایند دادگاه داور یا داوران را به ترتیب از اقربا یا دوستان یا آشنایان آنان انتخاب خواهد کرد. هرگاه اشخاص مذکور از قبول داوری امتناع کرده یا انتخاب آنان از جهت عدم حضور در محل یا جهات دیگر میسر نباشد

ماده ۴- دادگاه هر یک از طرفین را که بی بضاعت تشخیص دهد از پرداخت هزینه دادرسی و حق کارشناسی و حق داوری و سایر هزینه‌ها معاف می‌نماید همچنین در صورت

ماده ۴- دادگاه هر یک از طرفین را که بی بضاعت تشخیص دهد از پرداخت هزینه دادرسی و حق کارشناسی و حق داوری و سایر هزینه‌ها معاف می‌نماید همچنین در صورت

ایران مقیم است صلاحیت رسیدگی دارد و اگر طرفین مقیم خارج باشند دادگاه شهرستان تهران صلاحیت رسیدگی خواهد داشت.

تبصره - در موارد مذکور در این قانون اگر طرفین اختلاف مقیم خارج از کشور باشند می‌توانند به دادگاه یا مرجع صلاحیتدار محل قامت خود نیز مراجعه نمایند.

در این مورد هرگاه ذینفع نسبت به احکام و تصمیمات دادگاهها و مراجع خارجی معترض و مدعی عدم رعایت مقررات و قوانین ایران باشد می‌تواند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ حکم یا تصمیم قطعی اعتراض خود را با ذکر دلائل و پیوست نمودن مدارک و مستندات آن از طریق کنسولگری ایران در کشور محل توقف به دادگاه شهرستان تهران ارسال نماید. دادگاه به موضوع رسیدگی کرده و رای مقتضی صادر می‌کند و به دستور دادگاه رونوشت رای برای اقدام قانونی به کنسولگری مربوط ارسال می‌گردد.

ثبت احکام و تصمیمات دادگاهها و مراجع خارجی در مواردی که قانوناً یابید در اسناد سجلی یا دفتر کنسولگری ثبت شود در صورت توافق طرفین یا در صورت عدم وصول اعتراض در مهلت مقرر بلااشکال است و الاً موکول به اعلام رأی قطعی دادگاه شهرستان تهران خواهد بود.

ماده ۸ - در موارد زیر زن یا شوهر حسب مورد می‌تواند از دادگاه تقاضای صدور گواهی عدم امکان سازش نماید و دادگاه در صورت احراز آن موارد گواهی عدم امکان سازش صادر خواهد کرد:

- ۱- توافق زوجین برای طلاق.
- ۲- استنکاف شوهر ازدادن نفقه زن و عدم امکان الزام او به تأدیه نفقه همچنین در موردی که شوهر سایر حقوق واجبه زن را وفا نکنند و اجبار او به ایفاء هم ممکن نباشد.
- ۳- عدم تمکین زن از شوهر.
- ۴- سوء رفتار یا سوء معاشرت هر یک از زوجین به حدی که ادامه زندگی را برای طرف دیگر غیر قابل تحمل نماید.
- ۵- ابتلاء هر یک از زوجین به امراض

صعب العلاج به نحوی که دوام زناشویی برای طرف دیگر در مخاطره باشد.

۶- جنون هر یک از زوجین در مواردی که

● در مورد ماده ۴ قانون ازدواج هرگاه یکی از طرفین عقد بخواهد از وکالت خود در طلاق استفاده نماید باید طبق ماده ۸ به دادگاه مراجعه کند و دادگاه در صورت احراز تحلف از شرط، گواهی عدم امکان سازش صادر خواهد کرد.

فسخ نکاح ممکن نباشد.

- ۷- عدم رعایت دستور دادگاه در مورد منع اشتغال به کار یا حرفه ای که منافی با مصالح خانوادگی یا حیثیات شوهر یازن باشد.
- ۸- محکومیت زن یا شوهر به حکم قطعی به مجازات پنجسال حبس یا بیشتر یا به جزای نقدی که بر اثر عجز از پرداخت منجر به پنج سال بازداشت شود یا به حبس و جزای نقدی که مجموعاً منتهی به پنج سال یا بیشتر حبس و بازداشت شود و حکم مجازات در حال اجرا باشد.
- ۹- ابتلاء به هرگونه اعتیاد مضر که به تشخیص دادگاه به اساس زندگی خانوادگی خلل وارد آورد و ادامه زندگی زناشویی را غیر ممکن سازد.
- ۱۰- هرگاه زوج همسر دیگری اختیار کند یا به تشخیص دادگاه نسبت به همسران خود اجرای عدالت ننماید.
- ۱۱- هر یک از زوجین زندگی خانوادگی را ترک کند. تشخیص ترک زندگی خانوادگی با دادگاه است.
- ۱۲- محکومیت قطعی هر یک از زوجین در اثر ارتکاب جرمی که مغایر با حیثیت

متمندی پرداخت، حقوق حرفه‌ای، منفی، متمندی به او گفت، «تو که گندم به ما فروخته‌ای که این قدر سماجت من کنی؟»

هریک گفت: «چیزی از گندم بهتر به شما فروخته‌ام، من دین خود را فروختم».

بازار سیاه:

عائله امام صادق (ع) و هزینه زندگی آن حضرت زیاد شده بود. امام به فکر افتاد که از طریق کسب و تجارت عایداتی به دست آورد تا جناب سخارج ضایع را بدهد. هزار دینار سرمایه فراهم کرد و به غلام خویش، که «مصداق» نام داشت، فرمود: «این هزار دینار را بگیر و آماده تجارت و مسافرت به مصر باش.»

مصداق رفت و با آن پول از نوع متعلقه که معمولاً به مصر حمل می‌شد خرید، و با کاروانی از تجار که همه از همان نوع متاع حمل کرده بودند، به طرف مصر حرکت کرد.

همین که نزدیک مصر رسیدند، غافلانه دیگری از تجار که از مصر خارج شده بود، به آنها برخورد کرد. اوضاع و احوال را از یکدیگر پرسیدند، فهمین گفتگوها معلوم شد که اخیراً متاعی که مصداق و رفقای او حمل می‌کنند بازار خوبی پیدا کرده و کمیاب شده است. صاحبان متاع از بخت نیک خود بسیار خوشحال شدند و اتفاقاً آن متاع از چیزهایی بود که مورد احتیاج عموم بود، و مردم بسیار بودند به هر قیمت، نسبت آن را خریداری کنند.

صاحبان متاع، بعد از شنیدن این خبر مسرت و خشن، با یکدیگر هم عهد شدند که به سودی کمتر از صد درصد فروشنند.

رفتند و وارد مصر شدند. متاع همان طور بود که اطلاع یافته بودند، طبق عهدی که با هم بسته بودند بازار سیاه به وجود آوردند و به کمتر از دویزبهر قیمتی که برای خود آنها تمام شده بود فروختند.

مصداق، با هزار دینار سود خالص به مسدیده برگشتند. خوشوقت و خوشحال

خانوادگی و شئون طرف دیگر باشد.
تشخیص اینکه جرمی مغایر یا حیثیت و شئون خانوادگی است با توجه به وضع و موقع طرفین و عرف و موازین دیگر با دادگاه است.
۱۳- در صورت عقیم بودن یکی از زوجین به تقاضای طرف دیگر همچنین در صورتی که زوجین از جهت عوارض و خصوصیات جسمی نتوانند از یکدیگر صاحب اولاد شوند.

۱۴- در مورد غایب مفقود الاثر با رعایت مقررات ماده ۱۰۲۹ قانون مدنی.

تبصره - طلاق که به موجب این قانون و بر اساس گواهی عدم امکان سازش واقع می شود فقط در صورت توافق کتبی طرفین در زمان عده قابل رجوع است.

ماده ۹- در مورد ماده ۴ قانون ازدواج هرگاه یکی از طرفین عقد بخواهد از وکالت خود در طلاق استفاده نماید باید طبق ماده قبل به دادگاه مراجعه کند و دادگاه در صورت احراز تخلف از شرط گواهی عدم امکان سازش صادر خواهد کرد.

ماده ۱۰- اجرای صیغه طلاق و ثبت آن پس از رسیدگی دادگاه و صدور گواهی عدم امکان سازش صورت خواهد گرفت متقاضی گواهی عدم امکان سازش باید تقاضانامه ای به دادگاه تسلیم نماید که در آن علل تقاضا به طور موجه قید گردد.

پس از وصول تقاضانامه دادگاه رأساً یا به وسیله داور یا داوران سعی در اصلاح بین زن و شوهر و جلوگیری از وقوع طلاق خواهد کرد هرگاه مساعی دادگاه برای حصول سازش به نتیجه نرسد با توجه به ماده ۱۸ این قانون گواهی عدم امکان سازش صادر خواهد کرد.

دفتر طلاق پس از دریافت گواهی مذکور به اجرای صیغه طلاق و ثبت آن اقدام خواهد نمود.

هریک از طرفین عقد بدون تحصیل گواهی عدم امکان سازش مبادرت به طلاق نماید به حبس چنجه ای از ششماه تا یکسال محکوم خواهد شد. همین مجازات مقرر است برای سردفتری که طلاق را ثبت نماید.

ماده ۱۱- دادگاه می تواند به تقاضای هر یک از طرفین در صورتی که صدور گواهی عدم امکان سازش مستند به سوء رفتار و

● دادگاه می تواند هر نوع تحقیق و اقدامی را که برای روشن شدن موضوع دعوی و احقاق حق لازم بداند از قبیل تحقیق از گواهان و مطلعین و استمداد از مدکاران اجتماعی و غیره به هر طریق که مقتضی باشد انجام دهد.

قصور طرف دیگر باشد او را با توجه به وضع و سن طرفین و مدت زناشویی به پرداخت مقرری ماهانه متناسبی در حق طرف دیگر محکوم نماید مشروط به اینکه عدم بضاعت متقاضی و استطاعت طرف دیگر محرز باشد. پرداخت مقرری مذکور در صورت ازدواج مجدد محکوم له یا ایجاد درآمد کافی برای او یا کاهش درآمد یا عسرت محکوم علیه یا فوت محکوم له به حکم همان دادگاه حسب مورد تقلیل یافته یا قطع خواهد شد.

در موردی که گواهی عدم امکان سازش به جهات مندرج در بند های ۵ و ۶ ماده ۸ صادر شده باشد مقرری ماهانه با رعایت شرایط مذکور به مریض یا مجنون نیز تعلق خواهد گرفت. مشروط به اینکه مرض یا جنون بعد از عقد ازدواج حادث شده باشد و در صورت اعاده سلامت به حکم دادگاه قطع خواهد شد.

ماده ۱۲- در کلیه مواردی که گواهی عدم امکان سازش صادر می شود دادگاه ترتیب نگاهداری اطفال و میزان نفقه ایام عده را با توجه به وضع اخلاقی و مالی طرفین و مصلحت اطفال معین می کند و اگر قرار شود

فرزندان نزد مادر یا شخص دیگری بمانند ترتیب نگاهداری و میزان هزینه آنان را مشخص می نماید. نفقه زوجة از عواید و دارائی مرد و نفقه اولاد و مبلغ ماهانه مقرر در ماده ۱۱ از عواید و دارائی مرد یازن یا هر دو حتی از حقوق بازنشستگی استیفا خواهد گردید.

دادگاه مبلغی را که باید از عواید یا دارائی مرد یا زن یا هر دو برای هر فرزند استیفا گردد تعیین و طریق اطمینان بخشی برای پرداخت آن مقرر می کند. دادگاه همچنین ترتیب ملاقات اطفال را برای طرفین معین می کند حتی ملاقات با طفل در صورت غیبت یا فوت پدر یا مادر به تشخیص دادگاه با سایر اقربا خواهد بود.

تبصره ۱ - اطفالی که والدین آنان قبل از تصویب این قانون از یکدیگر جدا شده اند در صورتی که به طریق اطمینان بخشی ترتیب هزینه و نگاهداری و حضانت آنان داده نشده باشد مشمول مقررات این قانون خواهند بود.
تبصره ۲ - پرداخت نفقه قانونی زوجة و اولاد بر سایر دیون مقدم است.

ماده ۱۳- در هر مورد حسب اعلام یکی از والدین یا اقربای طفل یا دادستان یا اشخاص دیگر تشخیص شود که تغییر در وضع حضانت طفل ضرورت دارد (اعم از اینکه قبلاً تصمیمی در این مورد اتخاذ شده یا نشده باشد) و یا به طریق اطمینان بخشی ترتیب نگاهداری و حضانت طفل داده نشده باشد دادگاه پس از رسیدگی حضانت طفل را به هر کسی که مقتضی بداند محول می کند و هزینه حضانت به عهده کسی است که به موجب تصمیم دادگاه مکلف به پرداخت آن می شود.

ماده ۱۴- هرگاه دادگاه خانواده تشخیص دهد کسی که حضانت طفل به او محول شده از انجام تکالیف مربوط به حضانت خودداری کرده یا مانع ملاقات طفل با اشخاص ذیحق شود او را برای هر بار تخلف به پرداخت مبلغی از هزار ریال تا ده هزار ریال و در صورت تکرار به حداکثر مبلغ مذکور محکوم خواهد

دادگاه در صورت اقتضا می‌تواند علاوه بر محکومیت مزبور حضانت طفل را به شخص دیگری واگذار نماید.

در هر صورت حکم این ماده مانع از تعقیب متهم چنانچه عمل او طبق قوانین جزائی جرم شناخته شده باشد نخواهد بود.

تبصره ۱- پدر یا مادر کسانی که حضانت طفل به آنها واگذار شده نمی‌توانند طفل را به شهرستانی غیر از محل اقامت مقرر بین طرفین و یا غیر از محل اقامت قبیل از وقوع طلاق و یا به خارج از کشور بدون رضایت والدین بفرستند مگر در صورت ضرورت با کسب اجازه از دادگاه.

تبصره ۲- وجوه موضوع این ماده و ماده ۱۱ به صندوق حمایت خانواده که از طرف دولت تأسیس می‌شود پرداخت خواهد شد. نحوه پرداخت وجوه مذکور به اشخاص ذینفع طبق آئین نامه ایست که به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵- طفل صغیر تحت ولایت قهری پدر خود می‌باشد در صورت ثبوت حجر یا خیانت یا عدم قدرت و لیاقت او در اداره امور صغیر یا فوت پدر به تقاضای دادستان و تصویب دادگاه شهرستان حق ولایت به هر یک از جد پدری یا مادر تعلق می‌گیرد. مگر اینکه عدم صلاحیت آنان احراز شود که در این صورت حسب مقررات اقدام به نصب قیم یا ضم امین خواهد شد.

دادگاه در صورت اقتضا اداره امور صغیر را از طرف جد پدری یا مادر تحت نظارت دادستان قرار خواهد داد.

در صورتی که مادر صغیر شوهر اختیار کند حق ولایت او ساقط خواهد شد در این صورت اگر صغیر جد پدری نداشته یا جد پدری صالح برای اداره امور صغیر نباشد دادگاه به پیشنهاد دادستان حسب مورد مادر صغیر یا شخص صالح دیگری را به عنوان امین یا قیم تعیین خواهد کرد.

امین به تشخیص دادگاه مستقلاً یا تحت نظر دادستان امور صغیر را اداره خواهد کرد.

ماده ۱۶- مرد نمی‌تواند با داشتن زن همسر دوم اختیار کند مگر در موارد زیر:
۱- رضایت همسر اول

● ماده ۲۰ - طرفین دعوی یا هر یک از آنها می‌توانند از دادگاه تقاضا کنند قبل از ورود به ماهیت دعوی مسأله حضانت و هزینه تکاهداری اطفال یا نفقه زن را مورد رسیدگی فوری قرار دهد و قراری در این باره صادر کند دستور موقت دادگاه فوراً به مورد اجرا گذاشته می‌شود.

۲- عدم قدرت همسر اول به ایفای وظایف زناشویی

۳- عدم تمکین زن از شوهر

۴- ابتلاء زن به جنون یا امراض صعب‌العلاج موضوع بندهای ۵ و ۶ ماده ۸

۵- محکومیت زن وفق بند ۸ ماده ۸

۶- ابتلاء زن به هرگونه اعتیاد مضر برابر بند ۹ ماده ۸

۷- ترک زندگی خانوادگی از طرف زن

۸- عقیم بودن زن

۹- غائب مفقود الاثر شدن زن برابر بند ۱۴ ماده ۸

ماده ۱۷- متقاضی باید تقاضانامه‌ای در دو نسخه به دادگاه تسلیم و علل و دلایل تقاضای خود را در آن قید نماید. یک نسخه از تقاضانامه ضمن تعیین وقت رسیدگی به همسر او ابلاغ خواهد شد.

دادگاه با انجام اقدامات ضروری و در صورت امکان تحقیق از زن فعلی و احراز توانائی مالی مرد و اجرای عدالت در مورد بند یک ماده ۱۶ اجازه اختیار همسر جدید خواهد داد.

به حضور امام صادق (ع) رفته و دو کیسه که به سرکندام هزار دینار داشت پس او امام گذاشت امام پرسید: «اینها چیست؟» گفت: یکی از این دو کیسه سرمایه‌ای است که شما به من دادید، و دیگری - که مسأله اصلی سرمایه است - بسود خالص است که به دست آمده.»

امام: «سود زیادی است، بگو بیستم چطور شد که توانستید این قدر سود ببرید؟»

«تقریباً از این قرار است که در نزدیک همسر اطلاع یافتیم که مال کتبخانه ما در آنجا کم‌یاب نبوده، هم قسم شدیم که به کمتر از صد درصد سود خالص ن فروشیم، همین کار را کردیم.»

«سبحان الله ایضا همچو کناری کردید؟ قسم خوردید که در میان مردی مسلمان بازار بیابا در دست کنید، قسم خوردید که به کمتر از سود خالص مساوی اصل سرمایه ن فروشید؟»
«همین خواهم.»

«پس امام یکی از دو کیسه را برداشت، و فرمود: «این سرمایه من» و به آن یکی دیگر دست برد و فرمود: «من به آن کاری ندارم.»
آنگاه فرمود: «ای معاندان! شما می‌بینید زن از کسب حلال آسائش است.»

مسیحی و زره علی (ع)

در زمان خلافت علی (ع) در کوفه زره آن حضرت کم شد، پس از چندی در نزدیک مرد مسیحی پیدایشد علی (ع) او را به معضرتراضی برد، و اقامه دعوی کرد که این زره از آن من است، نه آن را فروخته‌ام و نه به کسی بخشیده‌ام، و اکنون آن را در نزد این مرد یافته‌ام.»
عناصی به مسیحی گفت: «تخلیفه ادعای خود را اظهار کرد، بوجه من گوی ۴۰ او گفت: «این زره مال خود من است، و در عین حال گفته مقام خلافت را تکذیب نمی‌کنم ممکن است تخلیفه اشباه کرده باشد.»

عناصی دو کرد به علی و گفت: «تو مدعی هستی و این شخص منکر است، علی هذا بر

به هر حال در تمام موارد مذکور این حق برای همسر اول باقی است که اگر بخواهد تقاضای گواهی عدم امکان سازش از دادگاه بنماید.

هرگاه مردی با داشتن همسر بدون تحصیل اجازه دادگاه ببادرت به ازدواج نماید به حبس جنحه‌ای از شش ماه تا یکسال محکوم خواهد شد. همین مجازات مقرر است برای عاقد و سردفتر ازدواج و زن جدید که عالم به ازدواج سابق مرد باشند.

در صورت گذشت همسر اولی تعقیب کیفری یا اجرای مجازات فقط درباره مرد و زن جدید موقوف خواهد شد.

ماده ۱۸- شوهر می‌تواند با تأیید دادگاه زن خود را از اشتغال به هر شغلی که منافی مصالح خانوادگی یا حیثیت خود یا زن باشد منع کند.

زن نیز می‌تواند از دادگاه چنین تقاضائی را بنماید. دادگاه در صورتی که احتمالی در امر معیشت خانواده ایجاد نشود مرد را از اشتغال به شغل مذکور منع می‌کند.

ماده ۱۹- تصمیم دادگاه در موارد زیر قطعی است و در سایر موارد فقط پژوهش پذیر می‌باشد:

۱- صدور گواهی عدم امکان سازش

۲- تعیین نفقه ایام عده و هزینه نگاهداری اطفال

۳- حضانت اطفال

۴- حق ملاقات با اطفال

۵- اجازه مقرر در ماده ۱۶

تبصره - در مورد بندهای ۲ و ۳ و ۴ این ماده هرگاه در وضع طفل یا والدین یا سرپرستی که از طرف دادگاه معین شده تغییری حاصل شود که تجدید نظر در میزان نفقه یا هزینه نگاهداری یا حضانت یا حق ملاقات با اطفال را ایجاد کند دادگاه می‌تواند در تصمیم قبلی خود تجدید نظر نماید.

ماده ۲۰- طرفین دعوی یا هر یک از آنها می‌توانند از دادگاه تقاضا کنند قبل از ورود به ماهیت دعوی مسئله حضانت و هزینه نگاهداری اطفال یا نفقه زن را مورد رسیدگی فوری قرار دهد و قراری در این باره صادر کند

دستور موقت دادگاه فوراً به مورد اجرا گذاشته می‌شود.

ماده ۲۱- مدت اعتبار گواهی عدم امکان سازش سه ماه از تاریخ صدور است در صورتی که ظرف این مدت گواهی مذکور به دفتر طلاق تسلیم نشود از درجه اعتبار ساقط می‌گردد. دفاتر طلاق پس از ارائه گواهی عدم امکان سازش از ناحیه هر یک از زوجین به طرف دیگر اخطار می‌نمایند ظرف مهلتی که از یک ماه تجاوز ننماید برای اجرای صیغه طلاق و ثبت آن حاضر شود. در صورتی که ظرف مهلت مقرر حاضر نشود دفتر طلاق مکلف است حسب تقاضای یکی از طرفین صیغه طلاق را جاری و ثبت نماید.

ماده ۲۲- هرکس با داشتن استطاعت نفقه زن خود را در صورت تمکین او ندهد یا از تادیه نفقه سایر اشخاص واجب‌النفقه امتناع نماید به حبس جنحه‌ای از سه ماه تا یکسال محکوم خواهد شد. تعقیب کیفری منوط به شکایت شاکی خصوصی است و در صورت استرداد شکایت یا وقوع طلاق در مورد زوجه تعقیب جزائی یا اجرای مجازات موقوف خواهد شد.

ماده ۲۳- ازدواج زن قبل از رسیدن به سن ۱۸ سال تمام و مرد قبل از رسیدن به سن ۲۰ سال تمام ممنوع است. معذالک در مواردی که مصالحی اقتضا کند استثنائاً در مورد زنی که سن او از ۱۵ سال تمام کمتر نباشد و برای زندگی زناشویی استعداد جسمی و روانی داشته باشد به پیشنهاد دادستان و تصویب دادگاه شهرستان ممکن است معافیت از شرط سن اعطاء شود.

زن یا مردی که برخلاف مقررات این ماده با کسی که هنوز به سن قانونی برای ازدواج نرسیده مزاجت کند حسب مورد به مجازاتهای مقرر در ماده ۳ قانون ازدواج مصوب ۱۳۱۶ محکوم خواهد شد.

تبصره - در تقاطعی که وزارت دادگستری اعلام می‌کند دفاتر ازدواج مکلفند علاوه بر مطالبه گواهی‌نامه مذکور در ماده ۲ قانون ازدواج مصوب سال ۱۳۱۷ گواهی صحت

مزاج نسبت به عوامل یا بیماریهای دیگری که موجب بروز بیماری یا عوارض سوء در اولاد و یا زوجین خواهد شد نیز مطالبه نماید.

نوع عوامل و بیماریهای مذکور را وزارت بهداشتی و وزارت دادگستری تعیین خواهند نمود.

ماده ۲۴- رسیدگی به امور خانوادگی در دادگاه بدون حضور تماشاجی انجام خواهد گرفت.

ماده ۲۵- اجرای احکام دادگاه به موجب آئین‌نامه‌ای است که از طرف وزارت دادگستری تهیه خواهد شد.

تبصره - در مورد وجوهی که به موجب حکم دادگاه باید ماهانه و مستمراً از محکوم علیه وصول شود یکبار تقاضای صدور اجرائیه کافی است و مامورین اجرا مکلفند عملیات اجرائی را مادام که دستور دیگری از دادگاه صادر نشده است، ادامه دهند.

ماده ۲۶- مقررات این قانون در مورد پرونده‌هایی که تاکنون منتهی به صدور حکم نهایی نشده است قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۲۷- آئین‌نامه اجرائی این قانون را وزارت دادگستری تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران به مورد اجرا خواهد گذاشت.

ماده ۲۸- قانون حمایت خانواده مصوب سال ۱۳۴۶ و سایر مقرراتی که مغایر با این قانون است همچنین ماده ۲۱۴ قانون مجازات عمومی از تاریخ اجرای این قانون ملغی است.

آئین‌نامه اجرائی قانون حمایت خانواده^(۳) ماده ۱- اقامه دعوی و تقاضای رسیدگی و اقدام در امور موضوع قانون حمایت خانواده به طور شفاهی یا وسیله درخواست کتبی به عمل می‌آید.

هرگاه درخواست شفاهی باشد اظهار خواهان وسیله منشی یا مدیر دفتر دادگاه در صورت مجلس قید و به امضای او می‌رسد.

ماده ۲- درخواست شفاهی یا کتبی باید مشتمل بر امور زیر باشد:

۱- نام و نام خانوادگی - شغل - محل کار یا محل سکونت طرفین با ذکر مشخصات کامل.
۲- موضوع درخواست با ذکر علل و دلایل

۳- در صورتی که درخواست کننده عنوان قیمومت یا ولایت یا وصایت یا وکالت داشته باشد باید سمت خود را در درخواست تصریح و مدارک آن را تسلیم نماید. تبصره - در دادگاه خانواده طرفین می توانند به اقرباء خود تا درجه سوم نیز وکالت دهند.

ماده ۳- تنظیم درخواست در اوراق چاپی مخصوص، الزامی نیست ولی باید در دو نسخه تنظیم و یک نسخه آن در پرونده امر ضبط شده و نسخه دیگر برای طرف فرستاده شود. ماده ۴- هزینه دادرسی به میزان مقرر در قانون آئین نامه مدنی در موقع درخواست از خواهان وصول خواهد شد مگر این که دادگاه خواهان را بی بضاعت تشخیص دهد که در این صورت او را از پرداخت هزینه معاف خواهد نمود.

ماده ۵- در صورت عدم پرداخت هزینه دادرسی یا معلوم نبودن نشانی خواننده به خواهان اخطار می شود که ظرف پنج روز از تاریخ ابلاغ با رعایت مسافت، نقص درخواست را رفع نماید. در صورت عدم رفع نقص و همچنین در صورتی که نشانی خواهان معلوم نباشد دادگاه دادخواست را ابطال خواهد کرد.

تبصره - در صورتی که خواهان خوانده را مجهول المکان معرفی نماید باید آخرین محل اقامت او را به دادگاه اعلام کند. دادگاه به هر طریقی لازم بداند در این مورد تحقیق نموده، تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد کرد.

ماده ۶- پس از وصول درخواست نسخه دوم آن با ضامنه به دستور دادگاه جهت ابلاغ به خواننده ارسال و طرفین برای رسیدگی دعوت می شوند. در صورتی که درخواست شفاهی باشد مفاد درخواست با ضامنه آن به وسیله اخطاریه به خواننده ابلاغ خواهد شد.

ماده ۷- عدم حضور طرفین یا یکی از آنها در جلسه با ابلاغ وقت مانع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نیست ولی اگر حضور خواهان جهت ادعای توضیح لازم باشد دادگاه موارد توضیح را در صورت مجلس قید و مفاد آن را ضمن

تعیین وقت برای جلسه دیگر به خواهان ابلاغ می نماید و اگر خواهان در این جلسه نیز حاضر نشود دادخواست او ابطال خواهد شد. ماده ۸- در مواردی که دعوی به داور یا داوران می شود دادگاه طرفین را برای انتخاب داور یا داوران دعوت می کند.

ماده ۹- هرگاه داور یا داوران از قبول داور یا امتناع نموده یا استعفاء کنند دادگاه به انتخاب داور یا داوران جدید اقدام می نماید و در صورتی که داور یا داوران بار دیگر از قبول داور یا امتناع یا استعفاء نمایند دادگاه رأساً به موضوع رسیدگی خواهد کرد.

ماده ۱۰- در مواردی که تعداد داوران سه نفر بوده و یکی از آنها در نیمه دوم مهلت داور یا استعفاء کند رأی اکثریت داوران مناط اعتبار است.

در این مورد در مواردی که داوران انتخاب شده و رای آنها مختلف باشد دادگاه رأساً به موضوع رسیدگی خواهد کرد.

ماده ۱۱- منظور از اعتیاد مضر هر نوع ابتلاء به مواد مخدر یا نوشابه های الکلی یا قمار یا امثال و نظایر آنها است که استمرار داشته و موجب صدمات و خسارات جسمانی، مادی و معنوی شخص معتاد یا همسر یا اولاد زوجین گردد.

ماده ۱۲- حق ملاقات با اطفال کمتر از یکبار در ماه نخواهد بود.

ماده ۱۳- ترتیب ثبوت حجر و خیانت و رفع حجر یا عدم قدرت و لیاقت و احراز عدم صلاحیت و عزل و نصب قیم و ضم امین و تعیین امین موقت در مورد مواد ۱ و ۱۵ قانون حمایت خانواده طبق مقررات قانون امور حسبی خواهد بود.

پاورقی:

۱- منشره در روزنامه رسمی شماره ۸۷۸۵ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۲ (صفحات ۳۰۲، ۳۰۱- مجموعه قوانین سال ۱۳۵۳).

۲- منشره در روزنامه رسمی شماره ۸۸۲۶ مورخ ۱۳۸۲/۲/۲۱ (جزوه شماره ۲۷۸).

توانست که شاهد بر مدعی خود بیاورد. علی شلبدید و فرمود: قضای راست من گوید اکنون من با دست که من شاهد بیاورم، ولی من شاهد ندارم.

قضای روی نرسن اصل کینه مدعی شاهد ندارد، به نفع منی حکم کرد و او هم زره را بر دهنش برد و رفت.

ولی مرد مسیحی که خود بهتر می دانست که زره مال چه کس است، پس از آن که چند گامی بیامود و دیدنش مرتضی شد و برگشت، گفت: این عطرز حکومت و رفتار از نوع رفتارهای پلتر عادی نیست، از نوع حکومت استیلاست، و اگر از کسود کینه زره از علی است، طریقی تکفیر او را دیدند مطمئن شده و با حقوق ایمان در زره پرور علی در جنگ بیرون می روند.

شکایت همسایه:

شخصی آمد حضور رسول اکرم صلی الله علیه و آله و از همسایه اش شکایت کرد که مرا از دین من کند و از من صاحب آسایش کرده. رسول اکرم فرمود: لا تعمل کین و سر و دستا خانه همسایه است راه نینداز، شاید روغن خود را تغییر دهد. بعد از چندی دو سر را آمد و شکایت کرد. این دفعه نیز رسول اکرم فرمود: لا عمل کن، برای سومین بار آمد و گفت: یا رسول الله این همسایه من، دست از روغن خوبش بر من برد، و همان طور موجودات نازاکنی من و خانواده ام را فریاد می سازند. این دفعه رسول اکرم به او فرمود: در روز جمعه که رسید برو و اسباب و اثاث خودت را بیرون بیاور، و سر راه مردم که می آیند و می روند و من بیاند، بگذار. مردم از او خواهند پرسید که چرا اثاثت اینجا ریخته است؟ بگو از دست همسایه بد، و شکایت او را به همه مردم بگو. شاکلی همین کار را کرد. همسایه خوبی که خیالی می کرد، پیشتر برای همیشه دستور تحمل و بردباری می دهد، نمی دانست آنجا که برای دفع ظلم و دفاع از حقوق به میان بیاید، اسلام جلالت و احترامی برای مناجوز شاکل دوست نهاد، همین که از موضوع اطلاع یافت، به تماس افتاد و خواهش کرد که آن سرود، اثاث خود را برگرداند به منزل، و در همان وقت معصوم شد که دیگر به هیچ نحو موجودات آثار همسایه خود را فریاد نسازد.